

GEOZONA 341 GUIXERES DE VILOBÍ DEL PENEDÈS

INTERÈS I VALOR PATRIMONIAL

El turó de Vilobí és un alt en mig de la fossa del Vallès-Penedès, en el qual es pot observar el sòcol mesozoic que a la fossa arriba a estar a 4000 metres de fondària. Aquest sòcol té per sobre una seqüència miocena en contacte discordant que es caracteritza per una important unitat de guixos. La sèrie completa es pot observar en diversos indrets, a molt poca distància els uns dels altres, en un paratge tranquil lluny de les carreteres però, a l'hora, de fàcil accés. Dins de les unitats de guixos es poden veure diversos trams caracteritzats per diverses morfologies dels cristalls de guix. També es poden observar diferents tipus de fòssils, com equinoderms, ostrèids, mol·luscs i briozous.

Aquest guixos van ser explotats fa uns anys i ara algunes de les antigues pedreres han estat recuperades com a espai protegit anomenat "Pèlags de Vilobí". Un factor d'interès afegit és el Museu de Geologia, que conté una de les millors col·leccions de guixos de l'Estat, així com diversos fòssils de la zona, inclosos alguns exemplars de peixos en molt bon estat de conservació.

Els Pèlags de Vilobí, antiga pedrera de guixos actualment restaurada d'acord amb el valor patrimonial geològic, el que representa un exemple a seguir per a futures actuacions.

Foto: J.A. Núñez

COMARCA: Alt Penedès **MUNICIPI(S):** Vilobí del Penedès, Font-rubí i Sant Martí Sarroca,

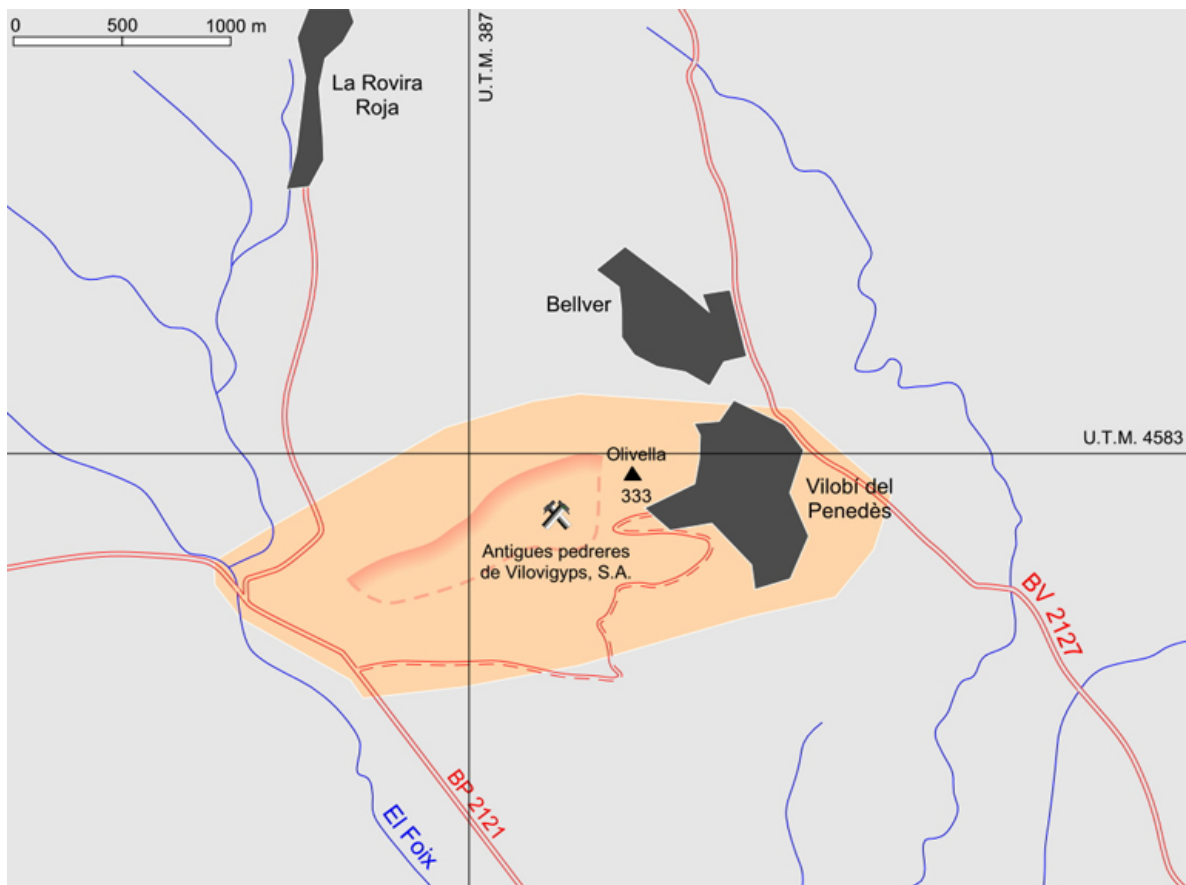

DADES FISIOGRÀFIQUES

El turó de Vilobí és un resalt que, juntament amb els turons de Pacs, destaca sobre la gran plana penedesenca. És l'expressió superficial de la mal anomenada "Dorsal del Penedès", un bloc aixecat (horst) enmig d'una fossa tectònica (graben). El pic més alt és el turó d'Olivella, amb 333 metres d'alçada, que és limitat a l'est pel riu Foix i, a l'oest per la riera de Vilobí. En el turó destaca la gran pedrera, avui inactiva, de l'empresa Vilovigyps, S.A.

CONDICIONS D'ACCÉS

L'accés a la geozona és extremadament senzill. La via més ràpida i directa és la carretera BV-2127, que s'agafa a l'extrem nord de Vilafranca del Penedès, prop de l'Hospital Comarcal. Passats 5 quilòmetres s'arriba al poble de Vilobí del Penedès. Un cop al poble, cal seguir les indicacions que ens duren cap a la fàbrica de guix, que és tancada. Uns 500 metres abans d'arribar a aquesta trobarem, a mà dreta, l'indret anomenat "Pèlags de Vilobí", un dels pocs exemples de geoconservacionisme del nostre país.

ÚS I QUALIFICACIÓ DEL SÒL

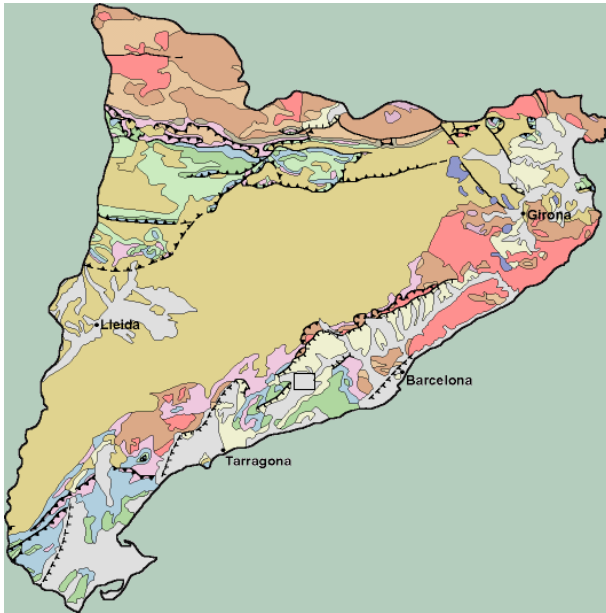
La major part del sòl és d'ús agrícola (conreu de vinyes), encara que també hi ha extensions de sòl industrial (pedrera i fàbriques dels voltants) i sòl urbà (nuclis de Vilobí i Bellver). Les carreteres es corresponen amb sòl de vial de comunicació. També trobem una àrea de lleure (Pèlags de Vilobí).

El sòl és no urbanitzable en general, encara que als nuclis de població és sòl urbà i urbanitzable. No està sota cap règim de protecció especial, excepte l'àrea dels Pèlags, que estan dins un pla especial de restauració d'activitats extractives enfocat a la divulgació.

SITUACIÓ GEOLÒGICA

SITUACIÓ GEOLÒGICA

La geozona de Vilobí se situa al bell mig de la conca neògena del Vallès-Penedès, sobre la mal anomenada "Dorsal del Penedès". Aquesta conca es troba limitada per falles normals de orientació ENE-WSW, essent el salt de les septentrionals (fins a 2.500 i 3000 metres) més gran que el de les meridionals. Les successions descrites es dipositaren a sobre d'un bloc basculat cap el NW, que avui integra el massís del Garraf. Els guixos de Vilobí foren dipositats al Miocè inferior en ambients distals de ventalls al·luvials, segons Cabrera (1979), o en ambients de sabkha litoral (segons Ortí i Pueyo, 1976). L'extensió lateral d'aquests dipòsits és encara avui una incògnita, però es creu que poden estar relacionats amb el horst central de la conca penedesenca i ser, per tant, bastant més extensos.

PARAULES CLAU

Ambient de transició

Anhidrita

Calcària

Cretaci

Estrat

Estratigrafia

Evaporita

Fàcies litorals

Falla normal

Graben

Guix

Horst

Lutita

Marga

Mesozoic

Miocè

Modelat de vessant

Neogen

Pedrera inactiva

Sabkha

Sedimentació evaporítica

Sedimentologia

Tectònica

Tectònica extensional

Tectònica neògena

EDAT DE MATERIALS I PROCESSOS REPRESENTATS

Sedimentació: Cretaci inferior, Miocè inferior

Tectònica: Neogen

Erosió: Neogen (predeposicional), Quaternari

INFORMACIÓ GEOLÒGICA

TIPUS D'INTERÈS I VALOR PATRIMONIAL

El turó de Vilobí és un alt en mig de la fossa del Vallès-Penedès, en el qual es pot observar el sòcol mesozoic que a la fossa arriba a estar a 4000 metres de fondària. Aquest sòcol té per sobre una seqüència miocena en contacte discordant que es caracteritza per una important unitat de guixos. La sèrie completa es pot observar en diversos indrets, a molt poca distància els uns dels altres, en un paratge tranquil lluny de les carreteres però, a l'hora, de fàcil accés. Dins de les unitats de guixos es poden veure diversos trams caracteritzats per diverses morfologies dels cristalls de guix. També es poden observar diferents tipus de fòssils, com equinoderms, ostrèids, mol·luscs i briozous.

Aquest guixos van ser explotats fa uns anys i ara algunes de les antigues pedreres han estat recuperades com a espai protegit anomenat "Pèlags de Vilobí". Aquests pèlags són a totes les antigues pedreres que hi ha repartides per Vilobí i són petits llacs a la base dels fronts d'explotació. Es formaren quan l'explotació tallà el nivell freàtic de l'aqüífer que hi ha per sota Vilobí. Un altre factor d'interès afegit és el Museu de Geologia, que conté una de les millors col·leccions de guixos de l'Estat, així com diversos fòssils de la zona, inclosos alguns exemplars de peixos en molt bon estat de conservació.

Interès turístic: 3.5

Interès didàctic (nivell divulgatiu i d'ensenyament bàsic): 4.5

Interès didàctic (ensenyament a nivells mig i superior): 4

Interès científic: 4

ANÀLISI COMPARATIVA:

Afloraments relacionats:

1. Per proximitat geogràfica: els afloraments de la conca penedesenca formen un conjunt continental - marí d'excel·lent interès sedimentològic a nivell de conques de tipus rift. Dintre d'aquest marc serien els afloraments de fàcies continentals adossades als marges tectònicament actius de la conca i les fàcies marines corresponents a la transgressió languiana (esculls d'Olèrdola, Sant Pau d'Ordal, Clariana, etc.). Al Vallès també hi ha molt bones mostres de dipòsits continentals amb evaporites, com la geozona de Molí Calopa. Al Camp de Tarragona també s'han trobat evaporites a la base de la sèrie miocena.

2. Per analogies geològiques: aquests dipòsits evaporítics són semblants a les evaporites messinianes, a les de la Conca de l'Ebre (Beuda, Cardona, etc.), encara que no tan desenvolupats i d'edat diferent. També es podrien comparar amb els guixos del Keuper, genèticament semblants, però molt més antigues.

RELACIÓ AMB ALTRES VALORS PATRIMONIALS

El principal valor patrimonial de Vilobí són els Pèlags. Aquestes basses, la més gran de les quals pot arribar a medir 3.6 hectàrees, és a dir, l'extensió de 6 camps de futbol, són bressol de moltes espècies d'ocells, moltes d'elles protegides i rares en la comarca de l'Alt Penedès. A més, han estat recuperades aprofitant el seu valor geològic, amb una aula de natura i diversos pannels on s'explica la geologia i la formació dels guixos i dels pèlags. Un bon exemple de bona política geoconservacionista.

Per una altra banda, hi havia una gran activitat industrial amb l'extracció de guix, la qual obrí els fronts de pedrera i possibilità la formació dels pèlags, a més de representar un enorme ingrés econòmic al municipi de Vilobí i a la comarca de l'Alt Penedès.

En aspectes purament històrics, destaca per sobre de tot l'església de Santa Maria de Vallformosa, documentada al segle X i bastida amb la forma actual al segle XVII. El seu portal neoclàssic fou construït al segle XVIII. Bastant després se n'edificà una de nova, al primer terç del segle XX, dissenyada pel marquès de Sagnier, d'estil neorromànic.

Cal destacar la presència del Museu de Geologia de Vilobí, que conté una de les millors col·leccions de guixos de l'Estat, així com diversos fòssils de la zona, inclosos alguns exemplars de peixos en molt bon estat de conservació.

RELLEVÀNCIA GEOLÒGICA

DESCRIPCIÓ GEOLÒGICA I CONTEXTUALITZACIÓ (ESPAI/TEMPS)

Els afloraments del turó de Vilobí es troben tots a les immediacions del poble. Els materials evaporítics se situen per tot el poble, que jeu directament sobre ells. Han estat afectats per una intensa explotació industrial. Una xarxa de falles (orientades NNW-SSE i NE-SW) altera la disposició original dels materials, fracturant-los i desplaçant-los. Si bé l'estructura del turó de Vilobí és senzilla (un bloc basculat cap al NNW), aquestes falles confereixen una elevada complexitat al conjunt d'afloraments.

La posició estratigràfica d'aquests guixos és difícil de precisar per afloraments de superfície. És gràcies al sondatge del Can Sogues (Bayó, 1977), molt pròxim al turó de Vilobí, que se sap que la unitat de guixos de Vilobí descansa sobre més de 150 metres de dipòsits conglomeràtics continentals. D'aquestes dades pot deduir-se, sens dubte, que la formació evaporítica de Vilobí se sobreposa a una sèrie de dipòsits terrígens marginals de considerable potència. A la mateixa base dels afloraments de la unitat evaporítica existeixen nivells de bretxes calcàries monogèniques, de potència molt variable. Per sobre, al sostre de la formació, la unitat evaporítica es troba recoberta per un tram argilós de color vermell de poca potència. Per sobre d'aquests materials vermells es troben els materials marins transgressius d'edat languiana.

La unitat de guixos de Vilobí s'inicia amb uns escassos metres de lutites fosques laminades que s'alternen amb nivells centimètrics carbonatats finament laminats. Sobre aquest nivell se sobreposa tota la sèrie evaporítica, que té uns 60 metres de potència màxima de guix amb intercalacions de lutites i carbonats de molt poc espessor. D'aquests 60 metres, els últims quatre corresponen a dipòsits de remobilització dels sediments evaporítics preexistents (gipsarenites). Per sobre es troba un paquet de 10 metres de lutites vermelles decolorades al sostre. En les lutites no decolorades es troben horitzons de guix de fins a 10 centímetres de potència.

RELLEVÀNCIA COM A REGISTRE GEOLÒGIC

La successió registra clarament un procés d'expansió de l'àmbit de sedimentació de la conca del Vallès –Penedès a sobre del substrat d'un bloc (el Garraf) basculat i enfonsat per l'actuació de la falla principal, que delimitava la conca en el seu marge N. Aquesta expansió es un procés típic en les conques de semifossa com el Vallès – Penedès i constitueix un exemple a valorar. Cal destacar que el petit gruix i la composició litològica dels blocs i palets dels conglomerats bretxoids de la part basal de la successió demostren que, durant la seva sedimentació (i també posteriorment), el massís del Garraf no va actuar com un àrea font significativa, sinó com una zona suaument subsident, mantenint pot ser petites elevacions emergides.

Els Pèlags de Vilobí són un indret d'especial rellevància ja que nasqueren producte de les excavacions. Quan aquestes tallaren el nivell freàtic d'un aquífer que hi havia per sota, començaren a créixer. El més gran d'ells és la segona

extensió d'aigua més gran de la comarca (com 6 camps de futbol), després de l'embassament de Foix.

SIGNIFICACIÓ HISTÒRICA

Aquesta zona ja va ser coneguda i estudiada pel canonge Almera. Des dels anys 60 fins l'actualitat les recerques dutes a terme per nombrosos autors (veure referències bibliogràfiques) han permès precisar l'interès del conjunt. Els resultats d'aquests treballs s'han mantingut com a vàlids en els seus trets fonamentals, encara que actualment són objecte de revisió. Per això el geòtop és d'interès per a l'estudi del Neogen català.

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- Agustí, J., Cabrera, Ll., Calvet, J., MacPherson, I., de Porta, J. i Ramos, E. (1990): *Neogene sedimentary record and bioevents in the onshore catalan half grabens (NE Spain)*. Abstracts of the IX Congress R.C.M.N.S., Barcelona, pp. 17-18.
- Agustí, J., Cabrera, L., Domènech, R., Martinell, J., S. Moya Solà, Ortí F. i de Porta, J. (1991): *Neogene of Penedes area (Prelittoral catalan depression, NE Spain)*. Paleontologia i Evolució. Mem. Especial nº 2 (Iberian Neogene Basins). pp. 187-207.
- Amigó, J. (1986): *Estructura del massís del Gaià. Relacions estructurals amb les fosses del Penedès i del Camp de Tarragona*, Ph.D. Thesis, Univ. Barcelona, 253 pp.
- Anadón, P., Colombo, F., Esteban, M., Marzo, M., Robles, S., Santanach, P.F., Solé Sugranyes, Ll., (1979-1981). *Evolución tectonoestratigráfica de los Catalánides*. Acta Geol. Hisp., 14: 242-270.
- Benzaquen, M., Martínez, W i Núñez ,A. (1973c): *Mapa Geológico de España, escala 1/50000. Hoja nº 419 (Vilafranca del Penedès)*, 48 pp. 2a. serie. IGME. Madrid.
- Benzaquen, M., Núñez ,A. i Martínez, W (1973d): *Mapa Geológico de España, escala 1/50000. Hoja nº 447 (Villanueva y Geltrú)*, 35 pp. 2a. serie. IGME. Madrid.
- Bartrina, M.T., Cabrera, L., Jurado, M.J., Guimerà, J. i Roca, E. (1992): *Evolution of the central Catalan margin of the Valancia Trough*. Tectonophysics, 203, 1-4, 219-247.
- Bessedik, M. and Cabrera, Ll. (1985): *Le couple récif-mangrove à Sant Pau d'Ordal (Vallès-Penedès), témoin du maximum transgressive en Méditerranée*

nord occidentale (Burdigalien supérieur-Langhien inférieur). Newsl. Stratigr., 14: 20-35.

Bouvier, J.D., Gevers, E.C.A., Wigley, P.L. and Omann, P.D. (1990): *3-D Seismic interpretation and lateral prediction of the Amposta Marino Field (Spanish Mediterranean Sea)*. Geol. en Mijnbouw, 69: 105-120.

Cabrera, Ll. (1979): *Estudio estratigráfico y sedimentológico de los depósitos continentales basales de la depresión del Vallès-Penedès*. Memòria de Llicenciatura. Univ. of Barcelona, 361 pp.

Cabrera, Ll. (1981a): *Estratigrafía y características sedimentológicas generales de las formaciones continentales del Mioceno inferior de la cuenca del Vallès-Penedès (Barcelona, España)*. Est. Geol. 37: 35-43.

Cabrera, Ll. (1981b): *Influencia de la tectónica en la sedimentación continental de la cuenca del Vallès-Penedès (provincia de Barcelona, España) durante el Mioceno inferior*. Acta Geol. Hisp., 16: 163-169.

Cabrera, L., Calvet, F., Guimerà, J. Y Permanyer, A. (1991): *El registro sedimentario miocénico en los semigrabens del Vallès-Penedès y de El Camp: Organización secuencial y relaciones tectónica sedimentación*. Guía de campo nº 4 del 1er. Congreso del Grupo Español de Terciario (F. Colombo, ed.). 132 pp. Vic.

Cabrera, Ll., (1992): *Introducció al Sistema Alpí Mediterrani. 1.3 L' evolució sedimentària neògena*. En : *Història Natural dels Països Catalans. Geologia II*. 31 y 32. Fundació Enciclopedia Catalana. Barcelona.

Cabrera, Ll., (1992): *La sedimentació neògena en la conca Catalano-Balear. En: Història Natural dels Països Catalans. Geologia II*. 289-296. Fundació Enciclopèdia Catalana. Barcelona.

Cabrera, Ll., (1992): *El registre sedimentari en el domini catalano-valencià (pro parte)* En: *Història Natural dels Països Catalans. Geologia II*. pp. 306-340. Fundació Enciclopedia Catalana. Barcelona.

Cabrera, Ll., (editor) (Pub. 1996): *El margen continental catalán (I): El marco de la cuenca Catalano-Balear*. Número monográfico de Acta Geologica Hispanica, 29 (1): 87 pp. Barcelona.

Cabrera, Ll., Calvet, F. (1996): *Onshore Neogene record in NE Spain: Vallès-Penedès and El Camp half grabens (NW Mediterranean)*. En: P. Friend y C. Dabrio (eds): *Spanish Tertiary Basins: the stratigraphic record of crustal kinematics*. Cambridge University Press, Cambridge. 97-105.

- Calvet, F., Permanyer, A., and Vaquer, R. (1983): *El paleokarst del contacto Mesozoico-Mioceno en el Penedès y Camp de Tarragona*. Abstract 10th. G.E.S. Congress. Menorca: 173-175.
- Cabrera, L., Calvet, F., Guimerà, J. and Permanyer, A. (1991): *El registro sedimentario miocénico en los semigrabens del Vallès-Penedès y de El Camp: Organización secuencial y relaciones tectónica sedimentación*. In F. Colombo (ed.). Field Guide Book nº 4 of the I Congreso del Grupo Español del Terciario, Vic, 132 pp.
- Clavell, E. and Berástegui, X. (1991): *Petroleum Geology of the Gulf of Valencia*. In: A.M. Spencer (Editor). *Generation, Accumulation and Production of Europe's Hydrocarbons*. Special Publication of Petroleum Geoscientists, 1, 355-368. Oxford University Press, Oxford.
- Casas, A. and Permanyer, A. (1982): *Disposición y estructura del zócalo de la depresión terciaria del Penedès*. Rev. Inst. Inv. Geol. Dip. Prov. -Univ. de Barcelona, 35: 23-30.
- Chevalier, J.P. (1961): *Recherches sur les Madréporaires et les formations miocènes de la Méditerranée occidentale*. Mem.Soc.Géol, France, n.s. n°93, 562 pp.
- Fontboté, J.M. (1954): *Las relaciones tectónicas de la depresión del Vallès-Penedès con la Cordillera Prelitoral Catalana y con la Depresión del Ebro*. In: Tomo homenaje Prof. E. Hernández Pacheco. R.Soc.Esp.His.Nat., Madrid, 281-310.
- Fontboté, J.M., Guimerà, J., Roca, E., Sàbat, F., Santanach, P. and Fernández Ortigosa, F. (1990): *The Cenozoic geodynamic evolution of the Valencia Trough (Western Mediterranean)*. Rev.Soc.Geol.España, 3 (2): 7-18.
- Hernández Chiva, E. and Casas, A., (1985): *Estudio gravimétrico de la depresión del Penedès*. Acta Geol. Hisp., 20: 191-198.
- Llopis, N. (1947): *Contribución al conocimiento de la morfoestructura de los Catalánides*. Inst. Lucas Mallada (C.S.I.C.).372 pp.
- López Civit, C. (1984): *La microfauna d'Ostràcodes del Miocè de l'alt Penedès*. Ph.D. Thesis, Univ. of Barcelona, 441 pp.
- Magné, J. (1979): *Etudes microstratigraphiques sur le Néogène de la Méditerranée nordoccidentale*. Vol. I. Les Basins Néogènes Catalans. Univ. Paul Sabatier. Toulouse, 260 pp.
- Martínez del Olmo, W., Murillas, J. and Fernández, F., (1991): *Los ciclos eustáticos-sedimentarios del Neógeno en el Golfo de Valencia (Mediterráneo)*

occidental). Abstracts of the I Congreso del Grupo Español del Terciario, Vic, pp. 206-209.

Macpherson, Ignacio (1992): *Paleoecología de los foraminíferos en el Mioceno Medio de la Cuenca del Penedès*. Tesis doctoral. Universidad de Barcelona. Deptos. de Ecología y Geología Dinámica, Geofísica y Paleontología. 434 pp.

Medialdea, J., Maldonado, A., Alonso, B., Díaz, J.I., Farrán, M., Giró, S., Vázquez, A., Sainz, E., Martínez, A. and Medialdea, T. (1986): *Mapa Geológico de la Plataforma Continental Española y zonas adyacentes. 1: 200.000. Tortosa-Tarragona*. 78 pp.. I.G.M.E., Madrid.

Medialdea J., M. Maldonado, A., Díaz, J.I., Escutia, C., Farrán, M., Giró, S., Serra, M., Medialdea, T. and Vázquez J.T. (1989): *Mapa Geológico de la Plataforma continental española y zonas adyacentes. 1: 200.000. Barcelona*. 117 pp. I.T.G.E.. Madrid.

Ortí, F. (1997): *Las evaporitas: Parada V, Vilobí*. En: R. SALAS (Ed.): I Seminario práctico de asociaciones arrecifales evaporíticas (Barcelona - Alacant, 3 - 8 octubre 1977). Dept. de Petrologia, Univ. de Barcelona, pp. 2.33 - 2.39

Ortí, F. i Pueyo, J.J. (1976): *Yeso primario y secundario del depósito de Vilobí (provincia de Barcelona)*. Rev. Inst. Inv. Geol. Dip. Prov. Barcelona, XXXI: 5 - 33.

Permanyer, A. (1982): *Sedimentologia i diagènesi dels esculls miocènics de la conca del Penedès*. Ph.D. Thesis. University of Barcelona. 545 pp.

Permanyer, A. (1990): *Sedimentologia i diagènesi dels esculls miocènics de la conca del Penedès*. Inst. Estudis Catalans, Arxius de la secció de ciències, XCII, 320 pp.

Porta, J. de and Civis, J. (1990): *Events and correlation in the Neogene of Prelitoral Catalanian depression*. In: The Valencia Trough: Geology and Geophysics. Terra Abstracts, 2 (2): 116-117.

Rehault, J.P., Boillot, G. and Mauffret, A. (1984): *The western Mediterranean basin geological evolution*. Mar. Geol., 55: 447-477.

Roca, E. and Desegaulx, P., (1991): *Analysis of the geological evolution and vertical movement analysis in the València Trough area, western Mediterranean*. Mar. Petrol. Geol., 9, 167-184

Roca, E. and Guimerà, J., (1991): *The Neogene structure of the eastern Iberian margin: structural constraints on the crustal evolution of the Valencia Trough (western Mediterranean)*. Tectonophysics, 203, 203-218.

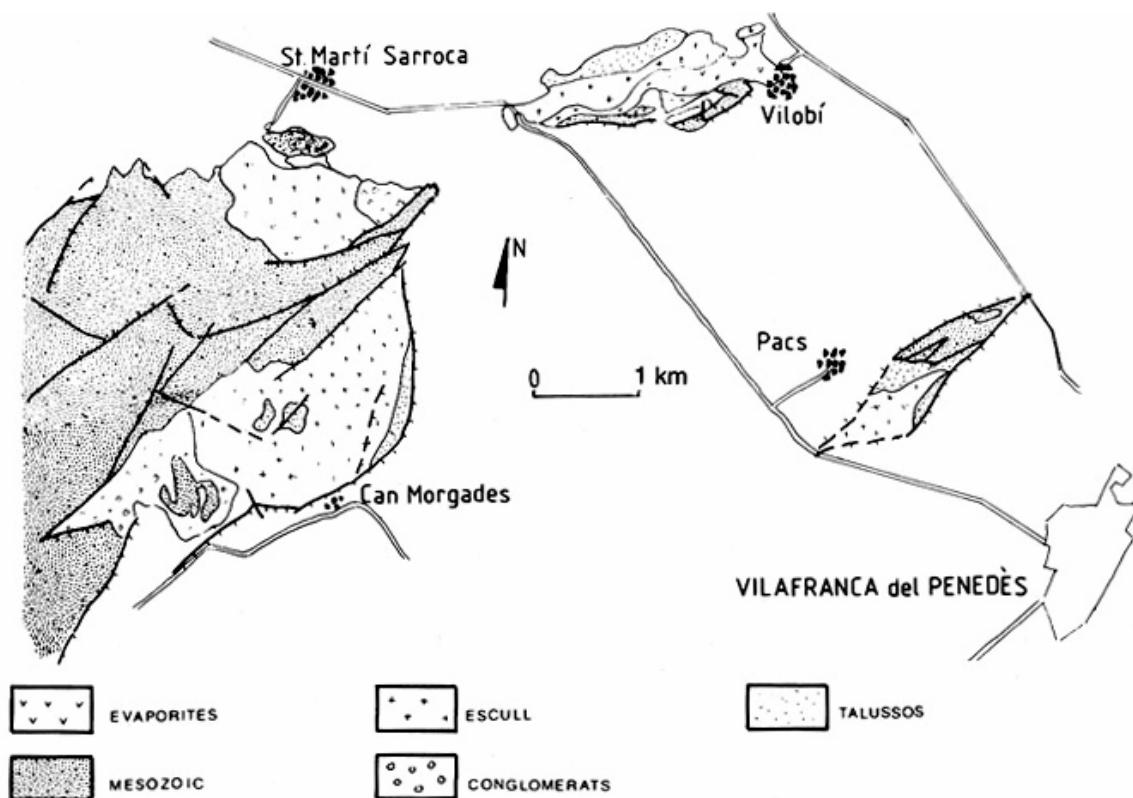
Roca, E., Sans, M., Cabrera, L., Marzo, M. (1999): *Modelo tectonosedimentario del sector central y septentrional del margen catalán sumergido (cubetas de*

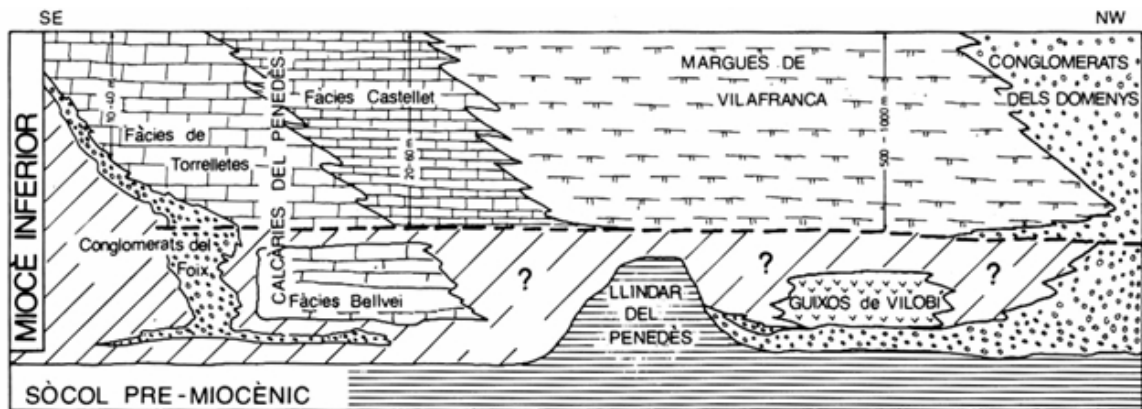
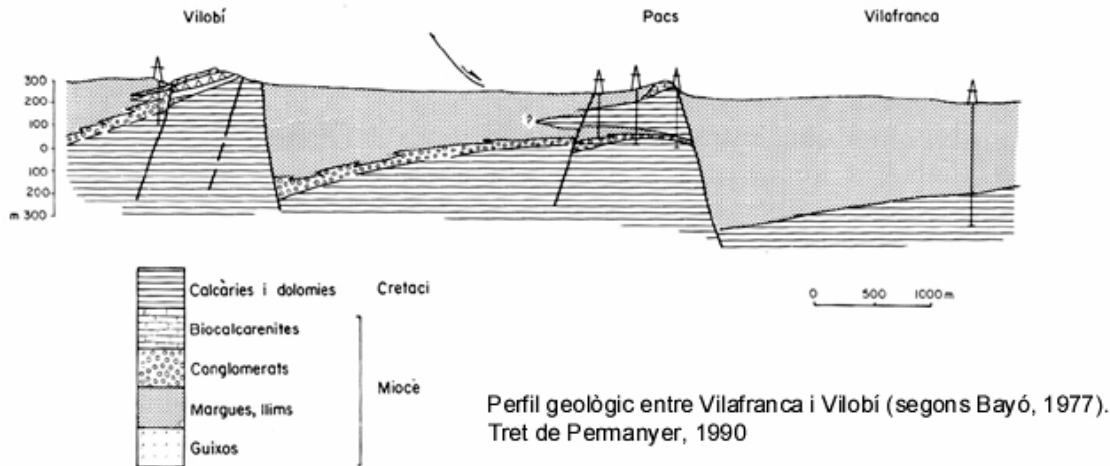
Barcelona, Sant Feliu, Begur y Riumors-Roses). En: Libro Homenaje a José Ramírez del Pozo. Asociación de Geólogos y Geofísicos Españoles del Petróleo (AGGEP), Madrid, 199-218.

Roca, E., Sans, M., Cabrera, L., Marzo, M. (1999): *Oligocene to Middle Miocene evolution of the Central Catalan margin (North-western Mediterranean)*. Tectonophysics, 315, 209-229.

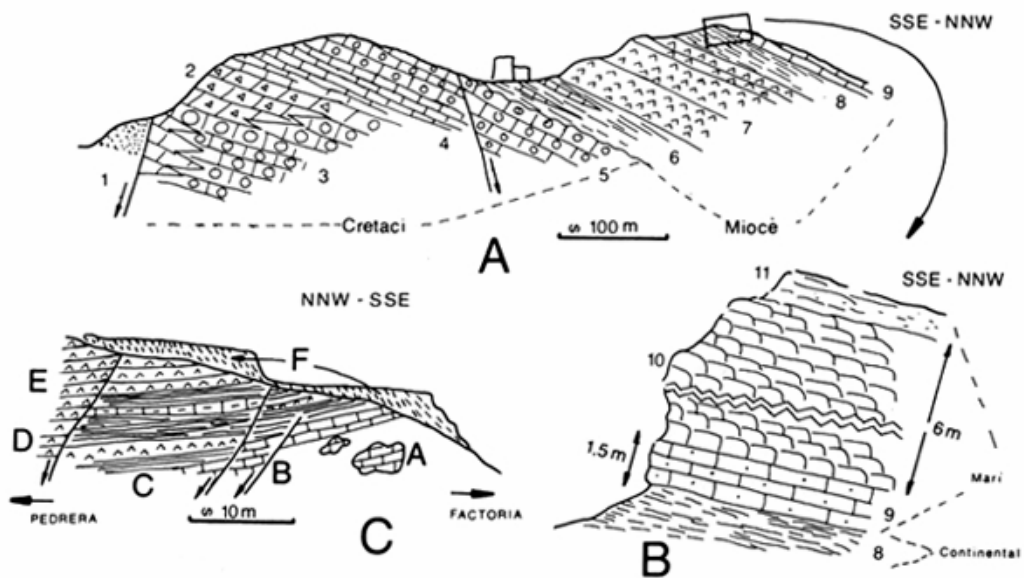
INFORMACIÓ GEOLÒGICA GRÀFICA

Delimitació cartogràfica dels afloraments escullosos i d'evaporites de Sant Martí - Can Morgades, Vilobí i Pacs. Tret de Pemanyer, 1990.

Disposició de les facies deposicionals i litològiques distingides al Miocè marí de la Conca del Penedès.
 Tret de Pemanyer, 1990.

El turó de Vilobí (segons Ortí i Pueyo, 1976). A i B: 1. Sorres, microconglomerats i argiles (Miocè). 2. Dolomies vermelles bretxoses. 3. Calcàries noduloses amb orbitolinids. 4. Calcàries micrítiques bioclàstiques. 5. Calcàries noduloses. 6. Argiles, margues i calcàries. 7. Biocalcarenites i calcàries noduloses. 8. Argiles vermelles i grises. 9. Biocalcarenites d'ostreïds. 10. Calcàries noduloses. 11. Margues. C: A. Calcària massiva bretxosa. B. Argiles i margues. C. Alternança d'argiles, calcàries i algun nivell de guix. D. Capa de guix enterolític. E. Guixos. F. Esbaldregalls.

Vista del turó de Vilobí des del turó de Pacs. A la part central es pot veure la magnitud de l'antiga explotació de guix. (Foto: C. Saavedra, 2001).

Aspecte de l'explotació abandonada. Es poden observar diversos desprendiments a la paret de la pedrera. (Foto: C. Saavedra, 2001).

En la paret d'un dels pèlags es pot observar la diferència entre dos trams de la unitat de guixos. (Foto: C. Saavedra, 2001).

Detall dels agregats radials de guix que es troben cap a la part alta de la unitat de guixos. Al llarg de tota la pedrera es possible observar fragments de roca amb exemplars molt ben desenvolupats. (Foto: C. Saavedra, 2001).

Les capes de gipsarenites que culminen la sèrie evaporítica presenta sovint en la superfície d'estratificació la geometria de ripples que indica clarament el seu origen detrític.

(Foto: C. Saavedra, 2001).

GZ V2 (img01n19): Detall de l'aflorament del nivell superior de guixos, format per gipsarenites que provenen del retreballament mecànic dels guixos. A la part mitja de la foto trobem unes laminacions que probablement es deuen a ripples.

Foto: J.A. Núñez

Detall de l'aflorament del nivell inferior de guixos, format per una alternança, de vegades mil·limètrica, de nivells carbonatats, lutítics i de guix. Els plecs són deguts a la plasticitat d'aquestes litologies, que es deformen amb petits esforços tectònics.

Foto: J.A. Núñez

Vista d'una de les cases de Vilobí construïda sobre la unitat de guixos. (Foto: C. Saavedra, 2001).

Entrada del Museu de Geologia de Vilobí. (Foto: C. Saavedra, 2001).

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

INSTRUMENTS DE PROTECCIÓ EXISTENTS I RECOMANACIONS PER A LA PRESERVACIÓ I/O RECUPERACIÓ DE L'ESPAI COM A VALOR PATRIMONIAL

No tota la geozona és protegida. Només l'espai dels Pèlags de Vilobí és catalogat com Espai Natural, qualificació que es proposà per protegir el patrimoni natural biològic i geològic, en una de les primeres iniciatives de conservació del patrimoni geològic. Aquest petit espai, que prové d'antics fronts de pedrera no restaurats, constitueix un indret de gran bellesa paisatgística. Pel que respecta a la resta de la geozona, caldria protegir-la de la mateixa manera que els Pèlags.

IMPACTES NEGATIUS I AMENACES

Els principals impactes negatius provenen, com gairebé sempre, de la negligència humana. L'acumulació de tot tipus de deixalles i els actes de vandalisme són freqüents inclús en l'àmbit protegit dels Pèlags. La celebració d'un concurs de tir estatal, on hi participen totes les policies de l'Estat, és una altra de les amenaces directes contra aquest espai, sobretot pel que respecta a contaminació d'aigües per part del plom de les bales. S'ha de tenir en compte que els llacs de Vilobí són formats pel nivell freàtic d'un aquífer i que són

Les amenaces principals són les inestabilitats dels talusos de l'antiga pedrera de Vilovigyps, S.A., molt perillosos tant si se circula per sobre com per sota.

RECOMANACIONS SOBRE EL TIPUS D'ÚS

És un lloc ideal per a ensenyar les diferents morfologies del guix, gràcies al Museu de Geologia. A més, és excepcional el registre fòssil, sobretot de peixos, que aquest atesora. Pel que fa als Pèlags, el fet de què hi hagi una aula de natura i un pannel explicatiu de la geologia fa que sigui un indret especialment interessant per a la didàctica de la geologia a nivells bàsic, mig i superior. El valor patrimonial turístic també es troba incentivat per la bellesa paisatgística de l'indret i l'ambient de tranquil·litat que es respira al poble de Vilobí.

RECOMANACIONS PER A LA INCLUSIÓ EN CATALOGACIONS ESTATALS O INTERNACIONALS

Per la seva singularitat i rellevància hauria de ser inclosa en qualsevol catalogació estatal, sobretot com a exemple de geoconservacionisme, un terme molt poc estés en el vocabulari del nostre país.

ALTRES CONSIDERACIONS

Aquesta geozona s'hauria d'incloure, per la seva singularitat en la conca del Vallès-Penedès, en un geoparc que aglutini els afloraments més rellevants del Miocè del Vallès-Penedès.

AUTORIA DE LA FITXA:

Joan Agustí Núñez Genestós, Unitat de Petrologia i Geoquímica. Departament de Geologia de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Col·laboració: C. Saavedra, per les fotos.